

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1112

Vragen van de leden **Belhaj** en **Sjoerdsma** (beiden D66) aan de Ministers van Buitenlandse Zaken en van Defensie over *het bericht dat Australische militairen 39 burgers en gevangenen executeerden in Afghanistan*. (ingezonden 24 november 2020).

Antwoord van Minister **Bijleveld-Schouten** (Defensie), mede namens de Minister van Buitenlandse Zaken (ontvangen 15 december 2020).

Vraag 1

Bent u bekend met het bericht van «Australische militairen executeerden 39 burgers en gevangenen in Afghanistan»?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2, 3

Wat was over het onderzoek bekend bij uw ministeries? Sinds wanneer? Voor wat voor incidenten zijn Nederlandse militairen verhoord? Wat zijn de exacte data van deze incidenten?

Antwoord 2, 3

De Australische onderzoekscmissie heeft voorafgaand aan het verschijnen van het rapport op 19 november 2020 geen informatie aan Nederland verstrekt over de misstanden die in het rapport aan de orde komen. Wel hebben de Australische Minister van Defensie en Commandant der Strijdkrachten kort voor de verschijning van het rapport hun Nederlandse collega's laten weten dat er uit het onderzoek geen Nederlandse betrokkenheid bij de misstanden naar voren is gekomen.

In juli 2017 werd in de Australische media een aantal documenten over misstanden tijdens operaties van Australische speciale eenheden in Afghanistan gelek, de *Afghan Files*. Naar aanleiding van deze publicaties werd in de media genoemd dat de *Inspector General* van de Australische krijgsmacht de vermeende misdragingen van de speciale eenheden onderzocht. Voor

¹ NOS, 19 november 2020, «Australische militairen executeerden 39 burgers en gevangenen in Afghanistan». (<https://nos.nl/artikel/2357155-australische-militairen-executeerden-39-burgers-en-gevangenen-in-afghanistan.html>)

zover bekend nam het kabinet via deze berichten in de Australische media voor de eerste maal kennis van het onderzoek van de *Inspector General*. In februari 2018 gaf de Australische onderzoekscommissie te kennen naar Nederland te willen komen om interviews af te nemen met militairen die in de periode 2006–2010 het commando voerden over de missie ISAF in Zuid-Afghanistan, of commandant waren van de *Task Force Uruzgan*. Defensie heeft de onderzoekscommissie gefaciliteerd bij het tot stand komen van vier interviews, die in mei 2018 plaatsvonden. Het verslag van deze vertrouwelijke interviews is niet door de Australische onderzoekscommissie aan het kabinet of aan de geïnterviewde militairen ter beschikking gesteld. In maart 2018 werd door Australië een publieke oproep gedaan voor het melden van relevante informatie voor het onderzoek van de *Inspector General*.

Vraag 4

Hebben Nederlandse militairen intensief samengewerkt met het Australische leger (ADF) tijdens deze missie?

Antwoord 4

Australië was voor de Nederlandse militaire inzet in Uruzgan in de periode 2006–2010 een belangrijke partner. Vanaf het regeringsbesluit in 2005 om deel te nemen aan de NAVO-missie in Zuid-Afghanistan heeft Nederland aansluiting gezocht bij Australië. Overeengekomen werd dat beide landen onder Nederlandse leiding een gezamenlijke taakeenheid zouden vormen, de *Task Force Uruzgan*. Het Australische deel van de taakeenheid bestond uit ongeveer 400 militairen die vooral zijn ingezet voor infrastructurele projecten. Ook maakten Australische militairen deel uit van de staf van de taakeenheid. De Australische speciale eenheden in Uruzgan maakten geen deel uit van de gezamenlijke taakeenheid. Nederland heeft in de periode 2006–2010 op bepaalde momenten wel samengewerkt met Australische speciale eenheden in Uruzgan, of hun operaties ondersteund. Dit betrof zowel speciale als conventionele Nederlandse eenheden.

Vraag 5, 6

Welke informatie over de executies als genoemd in dit rapport waren al bij Nederland bekend?

Waren er Nederlandse militairen op de hoogte of bekend met de verhalen van deze speciale eenheden van Australië (bijvoorbeeld over het ontgroeningsritueel)? Zo ja, is daar destijds melding van gemaakt? Heeft deze melding de hogere legerleiding dan wel de Minister bereikt?²

Antwoord 5, 6

Zie hiervoor de antwoorden op de vragen 2 en 3 en eveneens de antwoorden op de schriftelijke vragen 2 en 3 die door het lid Karabulut (SP) zijn gesteld. (Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2020–2021, nr. 1111)

Vraag 7

Is er destijds door de Nederlandse krijgsmacht of een andere krijgsmacht in de NAVO-coalitie onderzoek gedaan naar mogelijke oorlogsmisdaden van Australische militairen?

Antwoord 7

Nederland heeft destijds geen onderzoek gedaan naar mogelijke oorlogsmisdaden van Australische militairen. Het kabinet doet geen uitspraken over eventuele onderzoeken van (NAVO-)bondgenoten naar andere (NAVO-)bondgenoten.

² NU.nl, 19 november 2020, «Defensie: Geen Nederlandse betrokkenheid bij Australische oorlogsmisdaden» (<https://www.nu.nl/buitenland/6091510/defensie-geen-nederlandse-betrokkenheid-bij-australische-oorlogsmisdaden.html?redirect=1>)